

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 866
din 08.12.2021

Dosar nr.: 99/2021

Petiția nr.: 1147/12.02.2021

Petentă:

Reclamat:

Obiect: afirmații rasiste

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul petentei

1.

Numele și domiciliul reclamatului

2.

II. Citarea părților

3. Părțile au fost citate în condițiile impuse de pandemie.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentei

4. Prin petiția **nr. 1147/12.02.2021** petenta arată următoarele aspecte relevante:

- există un litigiu pe rolul instanței civile între ea și reclamat;
 - în luna noiembrie 2002 reclamatul a postat comentarii pe rețeaua de socializare Facebook, afirmând despre petentă că ar fi țigancă, analfabetă, căsătorită cu un hoț;
- A depus la dosar înscrisuri.

Susținerile reclamatului

-

VI. Motivarea în fapt și drept

Legislație și principii

5. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a*

drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

6. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

7. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: *„exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).*

8. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: *„art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).*

9. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

10. Criteriile enumerate de **O.G. nr. 137/2000** sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând *„sau oricare alt criteriu”,* însă aceste criterii, conform cazuisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). *„Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55),* menționând că noțiunea *„orice altă situație”* trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (*Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61*), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (*Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62*).

11. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director se raportează la prevederile art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

12. Conform **Constituției României**, a **Convenției europene a drepturilor omului**, a practicii Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO), a instanțelor de judecată și a CNCD, libertatea de exprimare se poate restrânge, astfel afirmațiile rasiste nu sunt protejate.

13. Prin practică, instanțele de judecată și CNCD au arătat că Facebook reprezintă un spațiu public, comentariile postate fiind accesibile pentru un public larg.

14. Conform jurisprudenței CEDO, discriminarea bazată pe etnicitatea presupusă reprezintă discriminare rasială (*Timishev împotriva Rusiei*, 13 decembrie 2005, §55-56).

15. Art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** prevede: „Contravențiile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.”

Colegiul director al CNCD reține următoarele:

16. Colegiul director, conform probelor depuse la dosar, reține următoarele:

- reclamatul a postat comentarii pe Facebook în noiembrie 2020 utilizând apelativele „țigancă”, „analfabetă” față de petentă, numind soțul ei „hoț de găini aciuiat”.

17. Din punctul de vedere al dreptului la demnitate persoanele presupuse a fi romi se află în situație similară cu alte persoane.

18. Criteriul de diferențiere este cel rasial, petenta fiind considerată de etnie romă de către reclamat.

19. Afirmatiile analizate, reprezentând un comportament manifestat în public, sunt de natură să vizeze atingerea demnității, să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare îndreptată împotriva petentei pe criteriul presupusei apartenențe etnice.

20. Astfel, faptele reclamatului de a posta pe Facebook, în noiembrie 2020, apelative apelative „țigancă”, „analfabetă” la adresa petentei, numind soțul ei „hoț de găini aciuiat”, reprezintă discriminare, întrucât au creat o deosebire pe criteriul presupusei apartenențe etnice care a avut ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

21. Astfel de afirmații nu sunt protejate de dreptul la liberă exprimare.

22. Colegiul director aplică amenda contravențională de 1.000 lei față de Iacob Constantin, comuna Călugăreni, sat Valea Scheii nr. 58, județul Prahova, având în vedere următoarele:

- a) discriminarea a vizat o persoană;
- b) afirmațiile rasiste reprezintă o încălcare gravă a dreptului la demnitate;
- c) reclamatul nu a mai fost sancționat anterior, astfel amenda minimă prevăzută de lege este suficientă.

23. Opinie separată privind sancțiunea aplicată, formulată de doamna Popa Claudia Sorina – membru în Colegiul Director

Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, propun aplicarea sancțiunii de avertisment, având în vedere următoarele considerente:

- reclamatul nu a mai fost sancționat anterior;
- afirmațiile supuse analizei Colegiului nu prezintă un grad de pericol social, având în vedere gravitatea mică a faptei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din **O.G. nr. 137/2000** (cu unanimitate voturi pentru);
2. Aplică amenda contravențională de 1.000 lei , conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000** (cu 7 voturi pentru și 1 împotriva);
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Direcției Taxe si Impozite a Primăriei Călugăreni, jud. Prahova (cu unanimitate voturi pentru).

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Direcția Taxe si Impozite a Primăriei Călugăreni, jud. Prahova, dovada plății se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 08.12.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Redactată și motivată: Haller István, CP- pct. 23

Data redactării: 09.12.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.